

Ú V O D E M

Když II. Vatikánský sněm otevřel mateřskému jazyku bránu do liturgie, bylo třeba nejen - jako doposud - zpívat při mši svaté, ale i zpívat mši svatou, jak to velmi krásně vyjádřil již svatý Pius X. Česká mše z Andělské Hory vznikla před šesti lety právě z této potřeby pro lid pohraniční farnosti na severní Moravě. Poprvé jsme ji zpívali na Zelený čtvrtek 1966. Téhož roku pořádala olomoucká arcidiecézní liturgická komise (ALK) liturgický den pro kněze v Kroměříži, Ostravě a Olomouci. Nebylo však materiálu ke zpívané české mši. Nabídl jsem tedy to, co jsme zpívali s našimi farníky. Tak vyšla pro tyto tři liturgické dny 1966 "Ukázka" zpěvů a také se na všech třech místech zpívala. O rok později 1967 vydala tuto mši Kap. konsistoř v Olomouci jako pracovní text pro další liturgické dny pořádané v tomto roce. Text ordinaria byl již přepracován do definitivního tvaru. Po vydání nového Římského misálu v r. 1969 bylo třeba doplnit některé změny v textu pozdravů a aklamací. Vyšel proto "Návrh" zpěvů pro kněze a lid. Nyní je tedy celá česká mše hotová a vychází jako partes pro lid a jako partitura pro varhaníky. Kýrie (Pane smiluj se), Sláva, Věřím, Svatý a Beránku lze střídát s týmiž částmi druhého a třetího ordinaria. V partituře nejsou uvedeny odpovědi a aklamacie lidu, protože je to záležitostí lidu, aby knězi odpovídali a aklamovali radostně všichni do jednoho. Je proto zbytečné lid hrou varhan při těchto krátkých spontánních projevech postrkávat. Kněze nelze v žádném případě doprovázet hrou na varhany; jeho zpěv je vždy sólový. Také Otče náš je naprosto nevhodné doprovázet.

Nácvik těchto zpěvů provádíme buď přímo s lidem nebo pomocí scholy (sboru). Je třeba upozornit lid na dodržování notových hodnot. Tempo je udáno u každé skladby metronomickým číslem. Kratší části - jako Svatý, Beránku - může zpívat lid celé od začátku do konce. Delší části - jako Sláva, Věřím - také, ale je lépe střídát lid se scholou. Není to pro lid tak namáhavé a pak je zde důležitý moment kontrastu. Při nácviku zpívejme slabě, ale intonačně a rytmicky přesně, legato a artikulovaně (otvírat dostatečně ústa). Oddechy jsou označeny pausami nebo se dělají na úkor poslední předcházející noty. Velmi usnadní nácvik, hraje-li se melodie slabým rejstříkem unisono. Zvláště ve "Věřím" je to důležité, aby lid zpíval čistě 4. stupeň "b". Teprve tehdy, když všichni ovládnou své nápěvy, lze přikročit k doprovodu tak, jak je napsán. Musí být hrán přesně a narejstříkovan tak, aby tvořil jeden proud, do kterého vpadají střídavě lid a schola. Sílu je třeba zvolit tak, aby stačila na lid a při tom nepřikryla zpěv scholy. Nebude na škodu poslechnout si nahrávku, kterou nazpívala na magnetofonový pásek schola olomouckých bohoslovců. Nejdůležitější však budou pracovní liturgické dny varhaníků, direktorů a zpěváků.

Přeji všem spolubratřím, varhaníkům, zpěvákům a všemu Božímu lidu naší vlasti, aby jim tento pokus o naši českou zpívanou liturgii přinesl při trošce trpělivosti hodně radosti a pokoje a hlavně aby se uskutečnilo to, co je cílem liturgie: "Oslava Boží a posvěcení věřících."

Na Boží hod svatodušní L.P. 1972.

P. Josef Olejník